

Rada
Európskej únie

V Bruseli 2. mája 2023
(OR. en)

8917/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0144(COD)**

**POLCOM 76
COEST 289
CODEC 756**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	2. mája 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 245 final
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na moldavské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 245 final.

Príloha: COM(2023) 245 final

V Bruseli 2. 5. 2023
COM(2023) 245 final

2023/0144 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na moldavské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia Ruska voči Ukrajine, ktorá prebieha od 24. februára 2022, má naďalej zásadný negatívny vplyv na schopnosť Moldavskej republiky (ďalej len „Moldavsko“) obchodovať so zvyškom sveta. Dôvodom je najmä to, že moldavský vývoz využíval tranzit cez ukrajinské územie a ukrajinskú infraštruktúru, ktoré sú stále z veľkej časti nedostupné. V tejto zložitej situácii Moldavsko požiadalo EÚ, aby vytvorila podmienky, ktoré mu umožnia presmerovať časť jeho obchodu s ostatnými krajinami sveta do EÚ. Tým by sa ďalej prehĺbili jeho obchodné vzťahy s EÚ a podporilo by sa jeho hospodárstvo. Medzi možné opatrenia patrí zvýšenie stupňa liberalizácie trhu prostredníctvom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1279 z 18. júla 2022 o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na výrobky z Moldavska podľa dohody o pridružení medzi EÚ a Moldavskou republikou (ďalej len „dohoda o pridružení“)¹, ktorou sa vytvára prehĺbená a komplexná zóna voľného obchodu (DCFTA). Toto nariadenie nadobudlo účinnosť 23. júla 2022 a zostane účinné do 24. júla 2023. Tieto opatrenia poskytujú moldavským výrobcom flexibilitu a istotu.

Vzhľadom na pokračujúcu vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine a jej pretrvávajúci vplyv na Moldavsko a keďže Moldavsku bol v júni 2022 udelený štatút kandidátskej krajiny EÚ, Komisia predkladá návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa tieto opatrenia na liberalizáciu obchodu obnovia na obdobie jedného roka od dátumu uplynutia platnosti súčasných opatrení (t. j. od 25. júla 2023). Opatrenia by mali mať formu dočasného pozastavenia všetkých doposiaľ platných cieľ podľa hlavy V dohody o pridružení. Týka sa to ovocia a zeleniny, na ktoré sa vzťahuje systém vstupných cien a colné kvóty.

Podľa prílohy XV-A k dohode o pridružení podlieha colným kvótam sedem poľnohospodárskych výrobkov z Moldavska. Sú to: rajčiaky, cesnak, stolové hrozno, jablká, čerešne, slivky a hroznová šťava. V prípade všetkých týchto výrobkov je vhodné pozastaviť všetky clá a systém vstupných cien s cieľom dočasne podporiť presmerovanie vývozu týchto výrobkov do EÚ.

Tieto dočasné a výnimočné opatrenia zabezpečia, aby súčasné obchodné toky z Moldavska do EÚ mohli pokračovať, čo podporí moldavské hospodárstvo. Sú v súlade s hlavným cieľom dohody o pridružení, ktorým je vytvoriť podmienky pre intenzívnejšie hospodárske a obchodné vzťahy vedúce k postupnej integrácii Moldavska do vnútorného trhu EÚ a prispieť k posilneniu demokracie a politickej, hospodárskej a inštitucionálnej stability v Moldavsku.

Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené v tomto návrhu nariadenia sú v súlade s článkom 2 dohody o pridružení, ktorý zaväzuje k dodržiavaniu demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, ako aj k boju proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov. Okrem toho sa podľa toho istého článku zmluvné strany zaväzujú najmä k dodržiavaniu zásad právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, k boju proti korupcii, organizovanej alebo inej trestnej činnosti vrátane činností nadnárodného

¹ Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 240, 30.8.2014, s. 4) bola oboma zmluvnými stranami podpísaná 27. júna 2014. Dohoda o pridružení vrátane prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA) sa predbežne vykonáva od 1. septembra 2014 a po ratifikácii všetkými členskými štátmi EÚ je v plnom rozsahu v platnosti od 1. júla 2016.

charakteru a proti terorizmu, ako aj k zásadám udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu. Samotné opatrenia na liberalizáciu obchodu by boli podmienené dodržiavaním týchto základných prvkov a všeobecných zásad.

Okrem toho cieľom opatrení na liberalizáciu obchodu uvedených v tomto návrhu je v súlade s článkom 207 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) zabezpečiť, aby sa spoločná obchodná politika EÚ vykonávala v súlade so zásadami a cieľmi vonkajšej činnosti EÚ stanovenými v článku 21 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ).

Na základe pravidelného monitorovania sa budú uplatňovať zrýchlené ochranné postupy, ktoré umožnia prípadné opätovné zavedenie cieľ.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tieto opatrenia na liberalizáciu obchodu sú v súlade s dohodou, a najmä s hlavou V, ktorou sa vytvára DCFTA, v ktorej sa stanovuje, že zmluvné strany počas prechodného obdobia, ktoré môže trvať najviac 10 rokov od nadobudnutia platnosti dohody, postupne vytvoria zónu voľného obchodu (článok 143 dohody).

Nariadenie (EÚ) 2022/1279 je navyše dôkazom toho, že EÚ je pevné odhodlaná ekonomicky podporovať Moldavsko prostredníctvom medzinárodného obchodu v kontexte ruskej agresie voči Ukrajine. Obnovenie opatrení na liberalizáciu obchodu by bolo logickým rozvíjaním tejto politiky.

Moldavsko takisto v roku 2022 požiadalo o aktiváciu preskúmania podľa článku 147 dohody o pridružení s cieľom posúdiť otázku urýchlenia a rozšírenia rozsahu odstraňovania cieľ medzi Moldavskom a EÚ. V súčasnosti prebiehajú diskusie v tomto smere.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

EÚ dôrazne odsúdila ruskú agresiu voči Ukrajine a podnikla významné kroky na podporu Moldavska v tejto výnimočnej situácii, vrátane poskytovania dodatočnej humanitárnej a pohraničnej podpory, makrofinančnej pomoci a opatrení na uľahčenie obchodu počas tohto náročného obdobia. Okrem toho bol Moldavsku v júni 2022 udelený štatút kandidátskej krajiny EÚ. Navrhované nariadenie by preto bolo v súlade s povinnosťou EÚ podľa článku 21 ods. 3 ZEÚ zabezpečiť súlad medzi rôznymi oblasťami jej vonkajšej činnosti, ako aj s článkom 207 ods. 1 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že spoločná obchodná politika sa má uskutočňovať v súlade so zásadami a cieľmi vonkajšej činnosti EÚ.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom návrhu je článok 207 ods. 2 ZFEÚ.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Spoločná obchodná politika je v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ vymedzená ako oblasť, ktorá patrí do výlučnej právomoci EÚ. Zásada subsidiarity sa preto neuplatňuje.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je potrebný na vykonávanie spoločnej obchodnej politiky a s cieľom hospodársky podporiť Moldavsko v jeho súčasných ťažkostiach, a to aj v oblasti obchodu s EÚ.

- **Výber nástroja**

Tento návrh vychádza z článku 207 ods. 2 ZFEÚ a patrí do spoločnej obchodnej politiky EÚ.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Neuplatňuje sa.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Neuplatňuje sa.

- **Posúdenie vplyvu**

S cieľom zabezpečiť, aby opatrenia na liberalizáciu obchodu pre Moldavsko pokračovali po tom, ako nariadenie (EÚ) 2022/1279 stratí 24. júla 2023 účinnosť, je dôležité, aby nariadenie nadobudlo účinnosť 25. júla 2023. Vzhľadom na túto potrebu a z toho vyplývajúcu naliehavosť tohto návrhu sa v súvislosti s predmetným opatrením nevykonalo žiadne posúdenie vplyvu. Ustanovenia dohody o pridružení týkajúce sa obchodu a záležitostí súvisiacich s obchodom však boli predmetom posúdenia vplyvu na udržateľnosť, ktoré zadalo GR pre obchod, vyšlo v roku 2012 a bolo podkladom pre rokovania o DCFTA. V danej štúdii sa potvrdilo, že vykonávanie ustanovení o obchode a záležitostiach súvisiacich s obchodom by malo pozitívny hospodársky vplyv na EÚ, ako aj na Moldavsko.

Okrem toho sa pravidelne monitorujú a nahlasujú dovozné toky podľa nariadenia (EÚ) 2022/1279.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Opatrenie nevedie k zvýšeniu regulačnej záťaže pre spoločnosti.

- **Základné práva**

Tieto opatrenia by dodržiavali základné zásady, ktoré sú zakotvené v dohode o pridružení, a to najmä dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd (článok 2 dohody o pridružení).

Opatrenia by boli v súlade aj s Chartou základných práv Európskej únie.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Podľa odhadu založeného na dovoze dotknutých výrobkov z Moldavska v roku 2021, ktorý bol posledným rokom pred zavedením autonómnych obchodných opatrení, EÚ zaznamená stratu colných príjmov zodpovedajúcu približne 0,3 milióna EUR ročne. Vplyv na vlastné zdroje EÚ bude preto veľmi obmedzený.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Online správy o vývoji dvojstranného obchodu medzi EÚ a Moldavskom sú dostupné na osobitných webových stránkach Európskej komisie (europa.com).

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Vzhľadom na krízovú situáciu v Moldavsku v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu je cieľom nariadenia zvýšiť obchodné toky týkajúce sa všetkých dovozov z Moldavska pozastavením všetkých doteraz platných ciel a dovozných ciel uplatňovaných na moldavské výrobky. Opatrenia na liberalizáciu obchodu by sa udelili vo forme úplného pozastavenia dovozných ciel na všetky výrobky.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na moldavské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom²,

keďže:

- (1) Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou (ďalej len „Moldavsko“) na strane druhej³ (ďalej len „dohoda o pridružení“) predstavuje základ vzťahov medzi Úniou a Moldavskou republikou. V súlade s rozhodnutím Rady 2014/492/EÚ⁴ sa hlava V dohody o pridružení, ktorá sa týka obchodu a záležitostí súvisiacich s obchodom, predbežne vykonáva od 1. septembra 2014 a po ratifikácii všetkými členskými štátmi nadobudla platnosť 1. júla 2016.
- (2) Dohoda o pridružení vyjadruje želanie zmluvných strán dohody o pridružení (ďalej len „zmluvné strany“) posilniť a rozšíriť vzťahy ambicióznym a inovačným spôsobom, uľahčiť a dosiahnuť postupnú hospodársku integráciu, a to v súlade s právami a povinnosťami vyplývajúcimi z členstva zmluvných strán v Svetovej obchodnej organizácii.
- (3) V článku 143 dohody o pridružení sa stanovuje postupné vytvorenie zóny voľného obchodu medzi zmluvnými stranami v súlade s článkom XXIV Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (GATT 1994). Na uvedený účel sa v článku 147 dohody o pridružení stanovuje postupné odstránenie ciel v súlade so zoznamami, ktoré sú uvedené v dohode o pridružení, a možnosť urýchliť a rozšíriť rozsah tohto odstránenia.
- (4) Nevyprovokovaná a neopodstatnená útočná vojna Ruska voči Ukrajine trvajúca od 24. februára 2022 má zásadne negatívny vplyv na schopnosť Moldavska obchodovať so zvyškom sveta, a to najmä preto, že moldavský vývoz sa spolieha na tranzit cez ukrajinské územie a na ukrajinskú infraštruktúru, ktoré sú stále z veľkej časti nedostupné. S cieľom zmierniť negatívne účinky na moldavské hospodárstvo je potrebné urýchliť

² Pozícia Európskeho parlamentu z... (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z...

³ Ú. v. EÚ L 240, 30.8.2014, s. 4.

⁴ Rozhodnutie Rady 2014/492/EÚ zo 16. júna 2014 o podpise, v mene Európskej únie, a o predbežnom vykonávaní Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 260, 30.8.2014, s. 1).

rozvoj užších hospodárskych vzťahov medzi Úniou a Moldavskou republikou a za týchto kritických okolností poskytnúť moldavskému hospodárstvu rýchlu podporu. Je preto potrebné a vhodné naďalej stimulovať obchodné toky a udeľovať koncesie vo forme opatrení na liberalizáciu obchodu pre všetky výrobky, a to v súlade s urýchlením odstraňovania cieľ v obchodnom styku medzi Úniou a Moldavskom.

- (5) V súlade s článkom 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) má Únia zabezpečiť súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti. Podľa článku 207 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) by sa spoločná obchodná politika mala uskutočňovať v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.
- (6) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1279⁵ stratí účinnosť 24. júla 2023.
- (7) Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené týmto nariadením by mali mať túto formu: i) pozastavenie uplatňovania systému vstupných cien na ovocie a zeleninu, a ii) pozastavenie všetkých colných kvót a dovozných cieľ. Prostredníctvom týchto opatrení Únia prehĺbi hospodársku integráciu medzi Moldavskom a Úniou a bude Moldavsku a dotknutým hospodárskym subjektom dočasne poskytovať primeranú hospodársku podporu.
- (8) S cieľom predchádzať podvodom by oprávnenosť na obchodné opatrenia stanovené týmto nariadením mala byť podmienená tým, že Moldavsko bude dodržiavať všetky príslušné podmienky na získanie výhod podľa dohody o pridružení vrátane pravidiel pôvodu dotknutých výrobkov a súvisiacich postupov, ako aj tým, že Moldavsko nadviaže úzku administratívnu spoluprácu s Úniou podľa dohody o pridružení.
- (9) Moldavsko by sa malo zdržať zavedenia nových cieľ alebo poplatkov s rovnocenným účinkom a nových množstvových obmedzení či opatrení s rovnocenným účinkom na dovoz s pôvodom v Únii, zvýšenia existujúcich cieľ alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení, ak to nie je jasne odôvodnené vojnovými súvislosťami. V prípade, že Moldavsko nedodrží ktorúkoľvek z uvedených podmienok, Komisia by mala byť oprávnená dočasne pozastaviť uplatňovanie buď všetkých obchodných opatrení stanovených týmto nariadením, alebo ich časti.
- (10) V článku 2 dohody o pridružení sa okrem iného stanovuje, že dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, ako aj boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov predstavujú základné prvky dohody o pridružení. Podľa toho istého článku sa zmluvné strany zaväzujú dodržiavať najmä tieto všeobecné zásady: dodržiavanie zásady právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, boj proti korupcii, organizovanej alebo inej trestnej činnosti vrátane činností nadnárodného charakteru a proti terorizmu a dodržiavanie zásad udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu. Je vhodné zaviesť možnosť dočasného pozastavenia opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení, ak Moldavsko nebude dodržiavať základné prvky alebo uvedené všeobecné zásady dohody o pridružení.
- (11) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci na dočasné pozastavenie opatrení na

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1279 z 18. júla 2022 o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na výrobky z Moldavskej republiky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 195, 22.7.2022, s. 6).

liberalizáciu obchodu uvedených v článku 1 v prípadoch, keď dovoz podľa tohto nariadenia nepriaznivo ovplyvňuje výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁶.

- (12) S výhradou trojmesačného posúdenia vykonaného Komisiou, ktoré vychádza z pravidelného monitorovania vplyvu tohto nariadenia, a buď na základe riadne odôvodnenej žiadosti členského štátu, alebo z vlastnej iniciatívy Komisie je potrebné stanoviť možnosť opätovného zavedenia cieľ, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení, na dovoz akýchkoľvek výrobkov patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré majú nepriaznivý vplyv na trh Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami.
- (13) Výročná správa Komisie o vykonávaní prehľadnej a komplexnej zóny voľného obchodu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou dohody o pridružení, by mala zahŕňať podrobné hodnotenie vykonávania obchodných opatrení stanovených týmto nariadením.
- (14) Vzhľadom na naliehavosť záležitosti súvisiacej so situáciou spôsobenou útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemťždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k ZEÚ, ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Opatrenia na liberalizáciu obchodu

Zavádzajú sa tieto opatrenia na liberalizáciu obchodu:

- a) všetky colné kvóty stanovené podľa prílohy XV-A k dohode o pridružení sa pozastavujú a výrobky, na ktoré sa tieto kvóty vzťahujú, sa pri dovoze z Moldavska do Únie oslobodzujú od akýchkoľvek cieľ;
- b) uplatňovanie systému vstupných cien sa pozastavuje v prípade tých výrobkov, na ktoré sa vzťahuje, ako sa uvádza v prílohe XV-B k dohode o pridružení. Na dovoz týchto výrobkov sa neuplatňujú žiadne clá.

Článok 2

Podmienky oprávnenosti na opatrenia na liberalizáciu obchodu

Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené v článku 1 podliehajú týmto podmienkam:

- a) dodržiavanie pravidiel pôvodu výrobkov a súvisiacich postupov stanovených v dohode o pridružení;
- b) Moldavsko sa zdrží zavedenia nových cieľ alebo poplatkov s rovnocenným účinkom a nových množstvových obmedzení či opatrení s rovnocenným účinkom na dovoz s pôvodom v Únii, zvýšenia existujúcich cieľ alebo poplatkov či zavedenia

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

akýchkoľvek iných obmedzení vrátane diskriminačných interných správnych opatrení, ak to nie je jasne odôvodnené vojnovými súvislosťami, a

- c) Moldavsko bude dodržiavať demokratické zásady, ľudské práva a základné slobody, bojovať proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov, dodržiavať zásady právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, bojovať proti korupcii, organizovanej alebo inej trestnej činnosti vrátane činností nadnárodného charakteru a proti terorizmu a dodržiavať zásady udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu stanovené v článkoch 2, 9 a 16 dohody o pridružení.

Článok 3

Dočasné pozastavenie opatrení

1. Ak Komisia zistí, že existujú dostatočné dôkazy o tom, že Moldavsko nedodržiava podmienky stanovené v článku 2, môže prostredníctvom vykonávacieho aktu úplne alebo čiastočne pozastaviť opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené v tomto nariadení. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2
2. Ak členský štát požiada, aby Komisia pozastavila uplatňovanie niektorého z opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení z dôvodu nedodržania podmienok stanovených v článku 2 písm. b), Komisia do štyroch mesiacov od tejto žiadosti poskytne odôvodnené stanovisko, či je tvrdenie o nedodržaní týchto podmienok Moldavskom odôvodnené. Ak Komisia dospeje k záveru, že tvrdenie je odôvodnené, začne postup uvedený v odseku 1.

Článok 4

Zrýchlené ochranné opatrenie

1. Ak sa výrobok s pôvodom v Moldavsku dováža za podmienok, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú trh Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami, Komisia môže prijatím vykonávacieho aktu na dovoz tohto výrobku kedykoľvek opätovne zaviesť clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 3
2. Komisia pravidelne monitoruje vplyv tohto nariadenia, pričom zohľadňuje informácie o vývoze, dovoze, cenách na trhu Únie a výrobe výrobkov v Únii, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na liberalizáciu obchodu podľa článku 1 písm. a).
Komisia o výsledkoch pravidelného monitorovania informuje členské štáty každé dva mesiace počnúc nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.
3. Komisia začne posúdenie situácie na trhu Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami s cieľom opätovne zaviesť clá.

Toto posúdenie sa skončí najneskôr do troch mesiacov:

- a) na základe riadne odôvodnenej žiadosti členského štátu vrátane dostatočných dôkazov *prima facie*, ktoré má tento členský štát primerane k dispozícii podľa odseku 5 o dovoze nepriaznivo ovplyvňujúcim trh, ako sa uvádza v odseku 1, alebo

- b) z vlastného podnetu po tom, ako Komisia usúdila, že zjavne existuje dostatok dôkazov *prima facie* o dovoze nepriaznivo ovplyvňujúcom trh, ako sa uvádza v odseku 1.
4. Ak sa Komisia na základe posúdenia domnieva, že trh Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami bol nepriaznivo ovplyvnený, a má v úmysle opätovne zaviesť clá, uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie o opätovnom zavedení ciel, ktoré by boli inak uplatniteľné podľa odseku 1. Uvedené oznámenie musí obsahovať zhrnutie hlavných výsledkov posúdenia a stanoviť lehotu, v rámci ktorej môžu zainteresované strany písomne predložiť svoje stanoviská. Táto lehota nesmie byť dlhšia ako 10 dní odo dňa uverejnenia oznámenia.
5. Pri svojom posúdení, či by sa mali uplatňovať opatrenia podľa odseku 1, Komisia zohľadní každý relevantný vývoj na trhu vrátane vplyvu dotknutého dovozu na situáciu na trhu Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami. Toto posúdenie zahŕňa faktory, ako sú:
- a) miera a objem zvýšenia dovozu dotknutého výrobku z Moldavska v absolútnom a relatívnom vyjadrení, a
- b) vplyv dotknutého dovozu na výrobu a ceny v únii, pričom sa zohľadní vývoj dovozu z iných zdrojov.

Tento zoznam nie je vyčerpávajúci a môžu sa zohľadniť aj ďalšie relevantné faktory.

6. Clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení, sa môžu opätovne zaviesť na obdobie potrebné na zabránenie nepriaznivým účinkom podobných alebo priamo konkurujúcich výrobkov na trh Únie.
7. Ak si výnimočné okolnosti vyžadujú okamžitý zásah, Komisia môže bez uplatnenia postupu uvedeného v odseku 4 a po tom, ako informuje Výbor pre ochranné opatrenia zriadený článkom 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/478⁷, prijať akékoľvek potrebné preventívne opatrenia.

Článok 5

Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre colný kódex zriadený podľa článku 285 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013⁸, pokiaľ ide o článok 3 ods. 1 tohto nariadenia. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Komisii pomáha Výbor pre ochranné opatrenia zriadený článkom 3 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478⁹, pokiaľ ide o článok 4 ods. 1 tohto nariadenia. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách na dovozy (Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 16).

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách na dovozy (Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 16).

Článok 6

Hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu

Výročná správa Komisie o vykonávaní prehľadnej a komplexnej zóny voľného obchodu zahŕňa podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení a podľa potreby aj hodnotenie sociálneho vplyvu týchto opatrení v Moldavsku a v Únii. Informácie o dovoze výrobkov podľa článku 1 písm. a) sa sprístupňujú mesačne prostredníctvom webového sídla Komisie.

Článok 7

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť [25. júla 2023].

Toto nariadenie sa uplatňuje do [24. júla 2024].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda/predsedníčka*

*Za Radu
predseda/predsedníčka*

**LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ PRE NÁVRHY, KTORÉ MAJÚ
ROZPOČTOVÝ VPLYV LEN NA STRANU PRÍJMOV**

1. NÁZOV NÁVRHU:

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na moldavské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej

2. ROZPOČTOVÉ RIADKY:

kapitola 12, článok 120

Suma zahrnutá do rozpočtu na rok 2023: 21 590 300 000 EUR

3. FINANČNÝ VPLYV

☐ Návrh nemá finančný vplyv

☒ Návrh nemá finančný vplyv na výdavky, ale má finančný vplyv na príjmy, a to s týmto účinkom:

Rozpočtový riadok	Príjmy	Obdobie: časť roka 2023 – časť roka 2024* (v mil. EUR zaokrúhlené na jedno desatinné miesto)
Článok 120 kapitola 12 ¹⁰	<i>Vplyv na vlastné zdroje</i>	0,3
Spolu		

* Jednoročné obdobie od nadobudnutia účinnosti nariadenia

Výpočty vychádzajú z objemu dovozu výrobkov pokrytých navrhovaným nariadením v roku 2021, ktorý presiahol ročnú bezcolnú kvótu. Rok 2021 bol posledným rokom pred zavedením autonómnych obchodných opatrení.

Na základe uvedených výpočtov sa strata príjmov z tradičných vlastných zdrojov vyplývajúca z tohto rozhodnutia odhaduje na 0,366 milióna EUR (hrubá suma vrátane nákladov na výber) x 0,75 = 0,274 milióna EUR za príslušné obdobie.

4. OPATRENIA PROTI PODVODOM

S cieľom predchádzať podvodom by oprávnenosť na autonómne obchodné opatrenia stanovené v navrhovanom nariadení mala byť podmienená tým, že Moldavsko bude dodržiavať všetky príslušné podmienky na získanie výhod podľa dohody o pridružení vrátane pravidiel pôvodu dotknutých výrobkov a súvisiacich postupov, ako aj tým, že Moldavsko nadviaže úzku administratívnu spoluprácu s Úniou podľa dohody o pridružení.

¹⁰ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (poľnohospodárske poplatky, odvody z produkcie cukru, clá), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odpočítaní 25 % na náklady na výber.